

Raluca TULBURE

PUCK 2007

Devenit o tradiție, **Festivalul Internațional al Teatrelor de Păpuși și Marionete PUCK** de la Cluj-Napoca, ajuns la cea de a VI-a ediție, reprezintă un bun prilej de a întâlni trupe și artiști, de a evalua starea „națiunii” păpușărești, de a da verdicte, bune sau rele, acceptate sau negate, de a petrece câteva zile printre prieteni într-un oraș plin de evenimente și cu un trafic infernal, cu reparații de străzi și borduri, la fel ca în Capitală.

Anul acesta vremea a fost mohorâtă, ploioasă și poate de aceea programul a fost foarte încărcat. Cinci zile, locații diferite (Teatrul Național „Lucian Blaga”, Casa de Cultură a Studenților, Casa Tranzit, Teatrul „Puck”, Casa Centrală a Armatei), 19 spectacole, 7 trupe românești (teatrele din Cluj-Napoca și Târgu Mureș cu ambele secții, română și maghiară), să nu uităm și Institutul de Teatru din Târgu Mureș, 4 trupe străine și un workshop. O agendă bogată, un permanent du-te-vino între spațiile de joc pentru juriul acestei ediții, condus de criticul Ion Parhon alături de scenografa Carmencita Brojboiu, ziaristul Zsehransky István, Laura Pavel de la Facultatea de Teatru și Televiziune și subsemnata. Un juriu mai exigent ca altădată, mai obiectiv și parcă mai puțin darnic. Important este să participi la o competiție, să te vadă lumea și nu să câștigi neapărat un premiu.

Trupe românești.

Anul acesta „campion” a fost Teatrul Țândărică din București, care a deplasat o trupă numeroasă și trei spectacole. Trei titluri din marea literatură, trei stiluri diferite de mânăuire, trei viziuni regizorale inedite. Deschiderea festivalului a revenit spectacolului *Cei trei purceluși*, ce aduce în prim-plan marioneta cu fire lungi și pasarela, jocul *live*. O binevenită reîntoarcere la tradiție, într-o lume în care modernitatea și tehnicile de sunet și lumină sau cea digitală ne asaltează la tot pasul. Nu există spectacol de păpuși care să nu apeleze la video proiector, laser, *black light*. Nu zic că este rău, e de mare efect, atrage, dar în același timp îi și sperie pe copiii de vârstă foarte mică când se folosește în exces și obosește ochiul. *Tom Degețel*, al doilea spectacol prezentat de „țândărici”, este un spectacol amuzant, cu mult umor și care folosește din plin aceste tehnici. Cea de-a treia reprezentare din concurs a bucureștenilor a fost *Candid*. O “lecție” deschisă, plină de culoare și farmec, „predată” într-un fel de esperanto. Cristian Pepino a gândit nuvela lui Voltaire în cheie parodică, gagurile curg unul după altul, iar actorii sunt plini de inventivitate, spontaneitate și mânăuiesc cu o dexteritate remarcabilă păpușile din lemn și care au expresie și par vie. Fiecare interpret, în parte, dă un recital. Juriul a acordat acestui spectacol „Premiul pentru expresivitatea păpușilor și virtuozitatea

Scenă din *Dalu și Tatu*

mânuii lor". Un alt teatru care a înscris în concurs trei reprezentații a fost teatrul-gazdă, distins cu un „Premiu pentru varietatea și calitatea repertorială adusă în festival”. Primul spectacol al Secției maghiare a fost *Fârtații și dracii*, pus în scenă de Ildiko Kovács și care ni i-a prezentat pe Vitéz László și Vasilache într-un dialog viu, colorat, plin de umor și care a scos în evidență calitățile interpretative ale lui Gyorgy László, premiat pentru modul exemplar de mănuire. O altă propunere a teatrului „Puck” a fost *Búbocska*, regizat de Varga Ibolya. Ne plângem de ani buni că nu mai avem dramaturgie originală pentru copii și iată că s-a găsit o soluție extrem de inspirată: dramatizarea unui roman, apărut anul trecut, al scriitorului Orbán János Dénes. Este povestea lui Búbocska, care se inițiază în „arta de a fi drac”; el străbate ladul dar și Pământul, se întâlnește cu ființe ale Infernului, cu o vrăjitoare, pentru ca, în final, să devină mâna dreaptă a unui magician. Păpuși interesante, un decor funcțional și o poveste plină de haz. Am mai văzut *Albă ca zăpada* fără cuvinte, pentru că regizorul Decebal Marin și-a propus să exprime prin imagini, gesturi și păpuși bogăția trăirilor, frenezia jocului. Copiii din sală știau povestea și cu glas tare îngâneau imaginile. Piticii au numele notelor muzicale, fiind extrem de expresivi și de simpatici. Mi s-a părut foarte frumos rezolvat planul doi al poveștii, cel din palatul unde maștera interoghează oglinda prin folosirea de umbre, lucru ce a dat o undă de mister întregului spectacol. Teatrul „Ariel” din Târgu Mureș a adus pe scenă un text de o mare poezie semnat de Nina Cassian și intitulat *Ninigra și Aligru*, regizat de Oana Leahu. Este povestea unor pui de tigră care s-au întâlnit în junglă și s-au împrietenit. Este o pledoarie pentru prietenia adevărată care îi face pe cei

doi să treacă peste obstacolele ivite în cale. Păpuși frumoase, un decor adecvat (semnat de Eugenia Tărășescu Jianu), însă spectacolului i-a lipsit tocmai poezia. Secția maghiară a prezentat *Vrăjitorul din Oz* regizat de Demeter Zsuzsa, cu decorurile și păpușile confecționate de Haller József, foarte expresive, inventive și colorate. Cunoscutul basm al lui L. Frank Baum are ritm (o mențiune specială pentru muzica lui Dull János), este tratată într-o cheie modernă, lucru observat și de juriu, care i-a dat o „mențiune pentru restituirea unui text clasic.” Teatrul „Vasilache” din Botoșani a prezentat *O minune într-un lan de soare*, pus în scenă de Ion Sapdaru. Am rămas ușor dezamăgită de spectacol și de povestea neclară de dragoste dintre două sperietori, cu motivații cam trase de păr. Dorința de a fi prea poetici și subtili duce, uneori, la rezultate negative care șterg atuurile ce le-ai putea citi printre rânduri. Despre spectacolul Teatrului de Animație din Bacău, *Stafia familiei Canterville*, ne-am pronunțat la vremea premierei, dar față de sediu a pierdut mult prin programarea la o sală mare, plină-ochi. Actorii au făcut eforturi să se facă auziți, țipând până la epuizare. Cel mai dejamăgitor spectacol a fost *Robin Hood*“, prezentat de Teatrul „Prichindel” din Alba Iulia. Cristian Pepino, cel mai cunoscut și iubit regizor de teatru de animație, autor al unor spectacole remarcabile, preocupat de tot ce este nou în domeniu (a fost primul care a folosit la noi *black light-ul*), inovator, a fost, probabil, într-o pană de inspirație. Trimiterile mult prea contemporane, lipsa păpușilor, asemănarea cu celelalte două versiuni (cea cu studenții și cea de la Tândărică), folosirea unor actori care nu prea aveau datele necesare au făcut ca spectacolul să treacă sub tăcere. Teatrul de Marionete din

Arad a prezentat *Vise colorate*, realizat de Bogdan Drăgulescu. O piesă ce a văzut Avignon-ul, dar care s-a „bâlbâit” tehnic pe scena Teatrului „Puck”. Spectacolul este o înșiruire de numere, fără mare legătură între ele, cu multă beznă, fum, jeturi de lumini, ploii de stele, elemente de circ. Fascinant pentru micuții spectatori a fost să pipăie jetul de laser, să se joace și să nu mai fie atenți la spectacol.

Trupe străine

Am urmărit cu interes o trupă franceză, în afară de concurs, Compania „L’Echo”, care ne-a pus în fața unui text complicat, plin de poezie și subînțelesuri, semnat de Emmanuel Vacca (un apropiat al lui Marcel Marceau), dar și în fața unei actrițe fabuloase, Peggy Mahieu. Cu aspect de vrăbiuță (chiar și avea ceva din Edith Piaf), dar cu o forță interpretativă vulcanică. Peggy Mahieu degajă umor, tandrețe, poezie, este mim, clown, povestitor și, ajutată de o muzică adecvată, *live*, și de un joc de lumini inteligent, spune povestea lui Celestin, fratele lui Cupidon. Înger sau demon adorabil, care ne face să râdem sau să plângem în ritmul multiplei palete expresive, Peggy Mahieu a cucerit publicul după o oră și jumătate de transpunere în pielea a 7-8 personaje diferite. Din Portugalia au venit doi clovni, Pedro Correia și Antonio Oliveira cu spectacolul *Dulu și Tatu*, povestea a doi frați care încropesc un spectacol de teatru-circ, interactive. Puștiul român pe care l-au ales partener din public a fost minunat. Speriat de ce i se putea întâmpla, fericit totodată pentru că el al fost alesul, Ionuț a avut reacții când neașteptate, când previzibile. Pentru modul original de prezentare și pentru inventivitatea lor, cei doi protagoniști au primit, spre totala lor surprindere, o „Mențiune pentru tinerețea fără bătrânețe a clovnului”. Din Ungaria au fost prezente două trupe. Prima, cea a teatrului „Bóbita” din Pecs, a adus la rampă două actrițe, Illés Ilona și Ujvári Janka, și un spectacol fermecător prin simplitate: *Când eram fetiță*, care te duce cu gândul la lumea copilăriei, când poveștile erau la tot pasul, când fericirea bătea la ușă. Spectacolul, deosebit de viu, a primit un „Premiu pentru simplitatea și ingeniozitatea jocului cu păpușa și obiectul animat”. Teatrul de păpuși din Budapesta a prezentat *Jurnalul unui șoricel*, regizat de Lénárt András. Un șoricel scrie un jurnal pentru urmași în care își povestește viața. Pleacă într-o călătorie plină de primejdii, într-o adevărată aventură a cunoașterii, în care va întâlni prietenia și dragostea. Interesant este modul impecabil în care tehnica 3D s-a împletit cu păpușile pe mână mișcate din spatele unui paravan, lucru care i-a adus trupei budapestane o mențiune. Ca și anul trecut, Teatrul Magisch din Olanda a încheiat festivalul într-o manieră impresionantă, cu o premieră mondială: *Cantos Animata*. Creat, regizat și interpretat de Charlotte Puyk-Joolen (ajutată pe scenă de fiica ei și din spatele scenei de soțul ei, Roel), spectacolul este o metaforă vizuală despre ciclurile vieții ca o transformare fără sfârșit a unor elemente fizice și spirituale, în care suntem călăuziți spre o lume a subconștientului. Un spectacol intim, perfect realizat, care provoacă o tensiune magică între păpușar și public. Juriul a acordat un premiu special.

Pe lângă spectacole, un *workshop*, o reprezentare cu studenții Secției maghiare a Institutului de teatru din Târgu Mureș, am rămas cu bucuria întâlnirii cu Silviu Purcărete și Helmut Stürmer la o repetiție la Teatrul Maghiar, cu „visele” teatrale ale Carmencitei, spuse cu timiditate în fața „magului” Purcărete, cu atmosfera destinată de la masa juriului, mereu pus pe glume.